אין מעמידין פרק שני עבודה זרה לד.

מסורת הש"ס

שאינו יוצא מידי דיפגו לעולם. תימה להדייניה לכבשונות דלמחר פ' דס מטמת מזכחים (דף לו. ושם ד"ה מלח) גבי כלי חרס של מקדש ומשני לפי שאין עושין כבשונות בירושלים הם לפי ע"י החזרה בכבשן יוצא ומור"ת לאין זה מכשר יוצא (ב) דלמדרכה כלי אחר מסגיגן ופניס מדשות בהו לכלן וה"ת כיון דחציב כלי אחר ס"ל תנור וכירים יוצין דלמר למעמן למה ליהדייניה בכבשונות ומומר ר' שמעון משו"ן דולמי גבי קדרות של חרס דלאין דרכן בהיסק כי ממזיר להו בכבשן שיך למימר הלי אחריס הם לגבי תנור וכירים שאינן בהיסק גם ע"י היסק אין יוצא בהמזכת מותן לכבשן (ג) ולפ נקרא כלי חמר: **ר"ע** איקלע לגינוק. פרש"י כפרק קמא דתענית (דף ט.): דגרם מר עוקבא דחם ושלוש שר"ע לפ היה מסתפק ועוד כי היה לו לתלמוד להסיפה בלשון בריתא מיהו הא לא קשיא דהכי מקומות מיהו שמזכיר מעשה בר"ע וכיוצא בו: **מתענין** עליו תעניות משום שעות ומעלה אבל לא עשה כלום בו: שעות לפנות ערב. פ"ה כגון שקבל עליו תעניות משום שעות לפנות ערב. פ"ה כגון שקבל עליו תעניות משום שעות ומעלה אבל לא עשה כלום בו: שעות וכן משמע בפ"ק דתענית (דף יג.) על הך דאיתי התם דקאמר הא דאמרת מתענין לשעות הוא שלא עשה כלום כל אומו היום ופריך הא תענית מעלותא היא ומשני לא צריכא דאימלך אימלוכי ור"ל דאיירי כל שקבל עליו מתחמול שלא לא יאכל למחר עד מני היום יהיה בתעניתו עד שתחשך דאי לא קבליה כלל הא אמר שמואל בפ"ק דתענית (דף יב.) כל תענית שלא קבל עליו מבעוד יום לא שמיה תענית ולא יתיב דמי למפומה דמלי זקא ואין לפרש דשמואל אמר למילתיה לענין תפלת תענית אבל לענין תענית אפי' (ד) אמרי בהולעות. ושאינן מזומנין מבולאן טיס. ומערן שלשה ימים כר': ושימש משה רבינו בד' ימי המלואים בחלוק שאין עליו אימרא. פי' אימרא אל עלם: **ירושלמי** הורה ר' ירמיה באלין פתרייא דרבנייא מבלאן מים ומערן מעת לעת ג' ימים ושורו. בחורת קנקנים של חרש שאינן מזופפות: אומאי איתבר זיקה וקיבליה ישראל לחמריה דידיה ואמרו רבנן מבלאתו (ין) מים ומערה מעת לעת ג' ימים ומותר. ר' יוסא אזל לצור חמא יתהן זפתין עובדי כוכבים ויקן זעירין וישראל זבין להון ואסר להון. וכן ר' יצחק ור' מני אסרין: **האומנים** והזגין (ואיסורן) איסור הנאה דברי ר' מאיר. וחכ"א לחים אסורין יבשים מותרין. ומפרש לחין בתוך י"ב חדש. יבשין לאחר י"ב חדש. אמר ר' יוחנן כשהן אסורין בתוך י"ב חודש אפי' בהנאה אסורין. לאחר י"ב חדש אפי' באכילה מותרין. א"ר זביד דודרי דעובדי כוכבים בתר י"ב ירחי שתא שרי. וכן

ג) כירושלמי למעיו שלן בהלכה ד' פיהש דר"ע היה רופא ללמוד בן נקי"ו דמה שם אין זפותות מותרין בשמתלקחה ויפסן לא כ"ם אבל בשמת אלל מכירו אמרו דע"י זפת הן בולעות.

עין משפט
נר מצוה

קח א מיי' פ"ח מהל' תעניות הלכה יג סמג עשין ג טור ש"ע ת"ח סימן תקסב סעי' י:
קט ב מיי' פ"ח מהל' מלכות הלכה טו סמג לאין קמא טוש"ע ד"ד סי' קלה סעי' מח:
קי ג ד ה מיי' שם הלכה יד סמג שם טוש"ע ד"ד סי' קכו סעיף יד:
קיא ו מיי' שם הלכה טו סמג שם טוש"ע ד"ד סי' קלה סעיף טו:

רבינו חננאל

דכיון דמדייתי בלעי. והתורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מידי דופיו לעולם. ומקשינן מאי שנא מיין נסך דדרישי מרימר קונא בין אוכמי בין חיורי בין ירוקי שרו. וכי תימא חמץ בפסח דאורייתא יין נסך מדרבנן והא כל התקון רבנן כעין דאורייתא [תקון] אלא יין נסך תשמישו בצונן וסגי ליה בשכשוך: ר' עקיבא שאל כי האסיקנא הלכתא מתענין לשעות. כבר פירשנו במסכת תעניות: וקונקנים של עובדי כוכבים לאחר י"ב חודש מותרין בקנקנים מזופתין שנשרה זיפתן. ואחרי כן נשתמש בהן עובדי כוכבים ביין דפר' בתלמוד א"י (ב) אמרו חכמים על ידי זפת הן בולעות. ושאינן מזופתין ממלאן מים. ומערן שלשה ימים כר': ושימש משה רבינו בד' ימי המלואים בחלוק שאין עליו אימרא. פר' אימרא אל עלם: **ירושלמי** הורה ר' ירמיה באלין פתרייא דרבנייא ממלאן מים ומערן מעת לעת ג' ימים ושורו. בחורת קנקנים של חרש שאינן מזופפות: אומאי איתבר זיקה וקיבליה ישראל לחמריה דידיה ואמרו רבנן מבלאתו (ין) מים ומערה מעת לעת ג' ימים ומותר. ר' יוסא אזל לצור חמא יתהן זפתין עובדי כוכבים ויקן זעירין וישראל זבין להון ואסר להון. וכן ר' יצחק ור' מני אסרין: **האומנים** והזגין (ואיסורן) איסור הנאה דברי ר' מאיר. וחכ"א לחים אסורין יבשים מותרין. ומפרש לחין בתוך י"ב חדש. יבשין לאחר י"ב חדש. אמר ר' יוחנן כשהן אסורין בתוך י"ב חודש אפי' בהנאה אסורין. לאחר י"ב חדש אפי' באכילה מותרין. א"ר זביד דודרי דעובדי כוכבים בתר י"ב ירחי שתא שרי. וכן

להו אנא חזינא להו דמדייתי וכיון דמדייתי ודאי בלעי ואסירי מ"ט התורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מידי [ב]דופנו לעולם מ"ש מיין נסך דדרש להו מרימר כולהו מאני דקוניא שרי וכ"ת חמץ דאורייתא יין נסך דרבנן והא כל [ג]דתקון רבנן בעין דאורייתא תקון זה תשמישו בחמין וזה תשמישו בצונן ר"ע [ד]איקלע לגינזק בעו מיניה מתענין לשעות או אין מתענין לשעות לא הוה בידיה קנקנים של עובדי כוכבים אסורין או מותרין לא הוה בידיה [ה]במה שימש משה כל שבעת ימי המלואים לא הוה בידיה אתא שאל בי מדרשא אמרי [א]להלכתא מתענין לשעות ואם השלים מתפלל תפלת תענית [ז]והלכתא קנקנים של עובדי כוכבים לאחר י"ב חדש מותרין במה שימש משה שבעת ימי המלואים בחלוק לבן רב כהנא מתני בחלוק לבן שאין בו אימרא: החרצנים והזגים של עובדי כוכבים וכו':

ת"ר החרצנים והזגים של עובדי כוכבים לחין אסורין יבשים מותרים הי גינהו לחין והי גינהו יבשין אמר רב יהודה אמר שמואל [ו]לחין כל י"ב חדש יבשים לאחר י"ב חדש אתמר אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן [ח]כשהן אסורין אפילו בהנאה כשהן מותרין אפילו באכילה א"ר זביד [ט]האי דודרא דחמרא דארמאי בתר תריסר ירחי שתא שרי [י] אמר רב חביבא בריה דרבא [יא]הני גולפי בתר תריסר ירחי שתא שרי אמר רב חביבא [יב]הני אבטא

תענית ג"ל היכא דלמיר דמירי נמי כדלא קבלה מלמעמ כדמעמ לגון דלמלך דלמילוכי והא דבעי שמואל קבלה היינו למחלה ולא ימיב דמי למפומה היינו שלמיו שכר תענית אלא נקלו מוטל על שלימר עלמו ומ"מ נדלו נדל וכירושלמי דעדלים פ' קונם מפרש מתענין לשעות שאם אכל עד חלי היום יכול הוא לגמור בדעתו להתענות עד הלילה ועלתה לו תענית דקאמר התם ממילתיה דר' יוחנן אמר מתענין לשעות דת"ר יוחנן הכיי תענית בתענית עד דמסבל פירקי עד שתשלם פרשמי ממילתיה דר' יוחנן אמרה מתענין לשעות דת"ר יונה הלך לעור ושמע דדמך [יג]כריה דכי יומי הגליו לע"ג דאכל גונבא ושתה מיד לאקיק בגוס כל ההוא יומא משמע דמשיב מתענין לשעות אע"פ שאכל אמרי כן לו קודם ואח"כ דפריך בפ"ק דתענית (שם) אהא דקאמר כל תענית שלא קבעה עליו אמה לאו שמיה תענית מדכיי יוחנן דאמר אהא נמי מתענין עד שתחא לביתי ולא קמבני היינו משום דמתענין לשעות דבלאו הכי מצי שפיר דלמיסתמוטי מני נפשיה עבד ומה שתו נוהגין להתענות עד ע"ג דאמרי בפ"ק דתענית כל תענית שלא קבעה עליו אמה היינו תענית משמע דבשקיעת חמה קבי [יד] והוא ה' מילין קודם שתא הכוכבים לא מתחין נפשין לספיקא ועוד דשמא לשון שקבעה ר"ל שקבעה לגמרי ומיהו המתענה בערב שבת ע"ג דספקיון בעירובין (דף מח:) הלכה מתענה ומצלים ע"ג לדקדק להמתין עד שתא הכוכבים מעשה נמ לפני ר"ת נתחד שעשה הרבה תעניות ולא קבלם מאמול ותר"ת כי לא הפסיד תעניותיו כי מאמר שהיה בדעתו להתענות היינו גמר בלבו והוי בכלל נדיב לב דאמרי' דגמר בלבו ע"ם שלא הוציא בשפתיו ואהא דכתו שמואל ור' יוחנן קבלה היינו לכתחלה ועוד היה לתר"ת כי לא לא גמר בלבו על הלילה יכול להתענות ולהתפלל תפלת תענית וליל יום שלאחריו קבל מאמול אך לא היה נידו לפייה בריהה על זה ומיהו מלוה מן המובחר לקבל מבעוד יום בתפלת המנחה ור"י היה רגיל בכהיה מתענה בתחל בשבת לקבל תעניתו בשבת כל מ' שנה ולא יוכל לבטיל על זה בחלוק לבן שאין בו אימרא לשון בכהונה גדולה משמע כמ' בגדים בכ"ג וי"ל דבשעת ימי המלואים דוקא לחינעית (ס) שעדיין לא נתקדשו בגדי כהונה כדכתיב והזית על אהרן ועל בגדיו וגו' ור"י יעקב מאורלייני"ש פירש דאפי' נתקדשו מ"מ כל ז' ימי המלואים שהיה משה מעמיד המשכן ומפרקו היה נחשב כמו במה ואין בגדי כהונה בכמה דכתיב בפ"ב דזבחים (דף קיט:) ואין להקשות הלא אין מטחת קרב בכמה ומטחת מלואים קרבה שם דמיירי בשלמים דכתיב ושחט אותו פתח אהל מועד וגו' **שאין** בו אשרא. כמו על הגם ועל המירא דפ' המוכר (שבת דף קה.) והוא מן הכנד ופעמים שחינו מן הכנד כמו לחימלאות של מרגמן דנעשים ולפיכך לא היה בו אחרא לפי שבזה היה ניכר יותר מדם דבעינן שלא נתמעט בו הדיוט ולפיכך עשאוהו משוח מלוקים והר"י משה פירש שלא יתמרו אח"כ כשחשתו אחהן שנתמנה שום בחשה ולכך עשאו כלא אחרא שידעו הכל שלא היה דבר המתקיים מה שהיה משמש ויש אחרא כמו עמרא לפי שבגדי כהונה היו בלאים קאמר שזה לא היה בלאים:

החרצנים והזגין. בגמ' פרק ג' מיניס (דף נ"ד:) פליגי תנאי אחיה נקרא חלון ואחיה נקרא זג אם הקליפה או הגרעינין והתרגום מוכיח כר' יוסי[ט] דאמר זג הוא הקליפה דתרגמינן מחלונין ועד זג מפולנין ועד עילוניו והקליפה החילוקה הנפתנת היא שלאויה לעלות ובמת ר' יוסי סימן לדבר במשנה זו ועינבל כי הזוג הוא מבחוץ והעינבל מקשקש בתוכו וכן פעמון מתרגמינן זגא שהפעמון הוא החילון שהעינבל בתוכו וכן שתם התלמוד קורא הפעמי מלכן עד שיהא מטה ושעורה וחלבן (חולין דף פב:) והגרעינין הוא הזרע: **דודרא דארמאי**. פי' שמרים של עובדי כוכבים הר"ר לפרים היה אומר כי מסברת שמרים שנתייבשו בתנור מועיל להם כמו שמועיל דר"י מדם ומפון כך הית פת של עובדי כוכבים שנחמץ בשמרי יין שנתייבשו בתנור ור"ת הקשיה עליו ואמר כי מה שמעיר התלמוד דודרא לאחר י"ב חדש היינו לאחר שנתמעטו בהם כמו שרגילים לעשות בתנורי פרק המוכר פירות (ב"ב נו:) דלקתני אחר שנתי ין כו' ומפרש רמה תלתא ותמה ד' כו' וכן פ' חלו עוברין (פסחים דף מב:) גבי תמד קאמר הא בכוזקא הא בפולגי תמד שעושין משמרים דקתני קוזקא כוזקא כי על שם השק שמשימין בו השמרים לחמצן נקרא כן כדאמרי' כוזקי דלוקח מהתנוקות שמרים נקראים בל' התלמוד שמרי כי היכא דפ' המפקיד (ב"מ דף מ:) דקאמר ט"ו (הא) גולפי ושמרים ואחר שנתמעטו נקראו דודרא והלכתא מייתי הכא להתירן לאחר י"ב חדשים לפיכך מכרי לטיבותא שכבר נתבטל טעמם במים וגם עבר עליהם י"ב חדש וכן פולגי נמי דשרי לאחר י"ב חדש הם שהלכתם לאחר שנתמעטו אבל שמרים שלא נתמעטו אין שום דבר מועיל להתירן והעיקר שנתמעטה הם קודם תמודם לעולם אפורה אי נמי אף לאחר תמודם אפורים ואפי' נתלף לון בטיל כיון דלטעמא עביד כדאמרינן (פסחים דף מד) הגח לשחור ומבלין דלטעמא עבידי ולא בטלי ואין להתיר וכתב ר"ת והמורה יורה כבן קורל ומורה ועלי יעבה רוח הבורא ומתוספתא תניא שמרים שיבשו אפורים אפילו

מוסף רש"י

דמדייתי. פוליין במקדש מדופקן החילון, ובלע"ז טרשטרט"ש, וכיון דמדייתי ילפי בלעי והוילפי ובלעי שוב אין בהן פולגין, שהאורה העידה על כלי חרס שאין שלמא חוזר ויוצא מידי דופיו לעולם, שהרי בכלי עץ ומתכות כתב לך יפתח, תעבירו בגיהנם, ומורק ושוטף, אבל בכלי חרס אין יכול (פסחים ל:).

הגהות הב"ח

(ג) גמ' (אמר רב מנישא כריה דכפא הני גולפי וכו' שרי) תוי"ט ורע"ב ותוס' ד"ה אבטא ומשמע דלא גרסי לה כאיסור משמע נמי דלא גרסי לה (ב) תוס' ד"ה שלשו ויומ' ותוי"ט ולאין זה נחשב יוצא מידי דופנו דכלי אחר מכשיר כל"ל ותיבת דלמדרכה נמחק: (ג) בא"ד ולא נקרא כלי אחר. ני"ב פי' לפי' לענין לאסור לא מקיש כלי אחר וכל שכן לענין טומאה וכ"כ התוס' בפ' כל שעה קוף דף ג אבל נראה נפרש דס מטמא משמע דס"ל דוקא היסק פניטי אין מועיל לחזור לכל ס היה מסוקי בפנים ונחזר כשן מחמת עשויתו כשהילר עוסקו שתהו בכבשן לפפר שזה היה מועיל וכ"כ בד"ה אלא קדירות כדף לו: (ד) ד"ה מתענין וכו' אבל לענין תענית אפי' לא קבל מ"מ עלמה לו: (ה) ד"ה כמה וכו' ומיהו להו מעיינית:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com